ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)

8. října 2008 *

Ve věci T-68/04,

**SGL Carbon AG,** se sídlem ve Wiesbaden (Německo), zastoupená M. Klusmannem a A. von Boninem, advokáty,

žalobkyně,

proti

**Komisi Evropských společenství,** zastoupené F. Castillem de la Torre a W. Möllsem, jako zmocněnci, ve spolupráci s H.-J. Freundem, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2004/420/ES ze dne 3. prosince 2003, v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc C.38.359 – Výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím), a podpůrně návrh na snížení částky pokuty uložené žalobkyni uvedeným rozhodnutím,

* Jednací jazyk: němčina.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý senát),

ve složení M. Vilaras (zpravodaj), předseda, M. Prek a V. Ciucă, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. února 2008,

vydává tento

**Rozsudek**

**Skutkový základ sporu**

1 SGL Carbon AG (dále jen „SGL“ nebo „žalobkyně“) je německým podnikem, který vyrábí zejména výrobky na bázi uhlíku a grafitu za účelem jejich použití v odvětví elektriky a mechaniky.

2 Dne 18. září 2001 došlo k setkání zástupců Morgan Crucible Company plc (dále jen „Morgan“) se zástupci Komise, na kterém navrhli svou spolupráci za účelem prokázání existence kartelu na evropském trhu výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, a požádali o shovívavost na základě sdělení Komise 96/C 207/04 o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“).

3 Dne 2. srpna 2002 zaslala Komise na základě článku 11 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), společnostem C. Conradty Nürnberg GmbH (dále jen „Conradty“), Le Carbone-Lorraine (dále jen „LCL“), Schunk GmbH a její dceřiné společnosti Schunk Kohlenstoff-Technik GmbH, (dále jen společně „Schunk“), Eurocarbo SpA, Luckerath BV, Gerken Europe SA Volkswagen, jakož i žalobkyni, žádosti o informace týkající se jejich chování na relevantním trhu. Dopis zaslaný společnosti Schunk se týkal rovněž činností společnosti Hoffmann & Co. Elektrokohle AG (dále jen „Hoffmann“), kterou Schunk koupila dne 28. října 1999.

4 Žalobkyně odpověděla na žádost o informace dopisem ze dne 30. září 2002.

5 Dopisem ze dne 17. března 2003 požádala, aby bylo použito sdělení o spolupráci, a předložila Komisi důkazy týkající se dotčené kartelové dohody.

6 Dne 23. května 2003 zaslala Komise na základě informací, které jí byly sděleny, žalobkyni a dalším dotyčným podnikům, tedy Morgan, Conradty, LCL, Schunk a Hoffmann, oznámení námitek. Ve své odpovědi žalobkyně uvedla, že v zásadě nezpochybňuje skutková zjištění uvedená v oznámení námitek.

7 Po slyšení dotčených podniků, kromě Morgan a Conradty, přijala Komise rozhodnutí 2004/420/ES ze dne 3. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc C.38.359 – Výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím) (dále jen „rozhodnutí“), které bylo žalobkyni oznámeno dopisem ze dne 11. prosince 2003. Shrnutí rozhodnutí bylo zveřejněno v Úředním věstníku dne 28. dubna 2004 (Úř. věst. L 125, s. 45).

8 Komise v rozhodnutí uvedla, že se podniky, jimž je určeno, účastnily jediného a trvajícího porušení čl. 81 odst. 1 ES, a od 1. ledna 1994 čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP), které spočívalo v přímém nebo nepřímém určování prodejních cen a jiných obchodních podmínek použitelných na zákazníky, v rozdělení trhů, zejména prostřednictvím přidělování zákazníků, a v koordinování jednání (množstevní omezení, zvyšování cen a bojkoty) vůči soutěžitelům, kteří nebyli účastníky kartelu (bod 2 odůvodnění rozhodnutí).

9 Rozhodnutí obsahuje následující ustanovení:

*„Článek 1*

Následující podniky porušily ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES] a, od 1. ledna 1994, ustanovení čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích účastnily souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím:

– [Conradty], od října 1988 do prosince 1999;

– [Hoffmann], od září 1994 do října 1999;

– [LCL], od října 1988 do června 1999;

– [Morgan], od října 1988 do prosince 1999;

– [Schunk], od října 1988 do prosince 1999;

– [SGL], od října 1988 do prosince 1999.

*Článek 2*

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se ukládají následující pokuty:

– [Conradty] : 1 060 000 eur;

– [Hoffmann] : 2 820 000 eur;

– [LCL] : 43 050 000 eur;

– [Morgan] : 0 eur;

– [Schunk] : 30 870 000 eur;

– [SGL] : 23 640 000 eur.

Pokuty jsou splatné ve lhůtě tří měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí […]

Po uplynutí této lhůty jsou automaticky splatné úroky podle sazby použité Evropskou centrální bankou pro její hlavní refinanční operace k prvnímu dni měsíce, v němž bylo toto rozhodnutí přijato, zvýšené o 3,5 procentního bodu.“ *(neoficiální překlad)*

10 Pokud jde o výpočet částky pokut, kvalifikovala Komise protiprávní jednání jako velmi závažné vzhledem k jeho charakteru, dopadu na trh EHP ve vztahu k dotčeným výrobkům, ačkoli jej nelze přesně změřit, a k rozsahu relevantního zeměpisného trhu (bod 288 odůvodnění rozhodnutí).

11 Za účelem zohlednění zvláštního významu protiprávního jednání každého podniku účastnícího se kartelu, a tedy jeho skutečného dopadu na hospodářskou soutěž, rozdělila Komise dotyčné podniky do tří kategorií podle jejich relativního významu na relevantním trhu, určeného jejich podíly na trhu (body 289 až 297 odůvodnění rozhodnutí).

12 V důsledku toho LCL a Morgan, považované za dva největší hospodářské subjekty s podíly na trhu převyšujícími 20 %, byly zařazeny do první skupiny. Schunk a žalobkyně, jež jsou středně velkými hospodářskými subjekty s podíly na trhu mezi 10 a 20 %, byly zařazeny do druhé skupiny. Hoffmann a Conradty považované za malé hospodářské subjekty z důvodu podílů na trhu, které nedosahují 10 %, byly zařazeny do třetí skupiny (body 37 a 297 odůvodnění rozhodnutí).

13 Na základě předchozích úvah určila Komise výchozí částku stanovenou podle závažnosti protiprávního jednání, na 35 milionů eur pro LCL a Morgan, 21 milionů eur pro Schunk a žalobkyni a 6 milionů eur pro Hoffmann a Conradty (bod 298 odůvodnění rozhodnutí).

14 Pokud jde o délku trvání protiprávního jednání, měla Komise za to, že se všechny dotyčné podniky dopustily dlouhodobého protiprávního jednání. Z důvodu doby trvání protiprávního jednání v délce jedenácti let a dvou měsíců zvýšila Komise stanovenou výchozí částku žalobkyně, společnosti Morgan, Schunk a Conradty o 110 %. U LCL Komise určila dobu protiprávního jednání v délce deseti let a osmi měsíců a zvýšila výchozí částku o 105 %. U společnosti Hoffmann byla výchozí částka zvýšena o 50 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání v délce pěti let a jednoho měsíce (body 299 a 300 odůvodnění rozhodnutí).

15 Základní částka pokuty, určená podle závažnosti a délky trvání protiprávního jednání, tak byla stanovena, pokud jde o Morgan, na 73,5 milionů eur, 71,75 milionů eur pro LCL, 44,1 milionů eur pro žalobkyni a Schunk, 12,6 milionů eur, pokud jde o Conradty, a 9 milionů eur pro Hoffmann (bod 301 odůvodnění rozhodnutí).

16 Komise nezjistila žádnou přitěžující nebo polehčující okolnost ve vztahu k dotyčným podnikům (bod 316 odůvodnění rozhodnutí).

17 Z hlediska použití sdělení o spolupráci byla Morgan osvobozena od pokuty za to, že Komisi jako první na existenci kartelu upozornila (body 319 až 321 odůvodnění rozhodnutí).

18 Podle bodu D uvedeného sdělení snížila Komise společnosti LCL částku pokuty, která by jí byla uložena, kdyby nespolupracovala, o 40 %, společnosti Schunk o 30 % a žalobkyni, která začala spolupracovat jako poslední, o 20 % (body 322 až 338 odůvodnění rozhodnutí).

19 V rozhodnutí, v kapitole „Platební schopnost a další faktory“, Komise poté, co zamítla argumenty žalobkyně směřující k prokázání neschopnosti zaplatit pokutu, připomněla, že již nedávno uložila žalobkyni zaplacení tří vysokých pokut za její účast na jiných koluzivních jednáních.

20 Komise upřesnila, že žalobkyni byla rozhodnutím 2002/271/ES ze dne 18. července 2001 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektrody) (Úř. věst. 2002, L 100, s. 1) ve věci s názvem „grafitové elektrody“, a rozhodnutím 2006/460/ES ze dne 17. prosince 2002 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc C.37.667 – Speciální grafity) (Úř. věst. 2006, L 180, s. 20) ve věci s názvem „speciální grafity“, uložena pokuta ve výši 80,2 milionů eur za její účast na kartelu v oblasti grafitových elektrod, a dvě pokuty ve výši 18,94 milionů eur a 8,81 milionů eur, tedy celkem 27,75 milionů eur, za účast na kartelové dohodě s izostatickými grafity a na kartelové dohodě s extrudovaným grafitem (bod 358 odůvodnění rozhodnutí).

21 Vzhledem k závažným finančním potížím žalobkyně a z důvodu, že současně došlo k různých koluzivním jednáním, které jí byly vytýkány, měla Komise za to, že za těchto zvláštních podmínek není nezbytné k tomu, aby bylo zajištěno účinné odrazení, uložit žalobkyni celkovou částku pokuty, a snížila ji tedy o 33 %, což vedlo k částce 23,64 milionů eur (bod 360 odůvodnění rozhodnutí).

**Řízení a návrhová žádání účastnic řízení**

22 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 20. února 2004 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

23 Poté, co se změnilo složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen jakožto předseda k pátému senátu, kterému byla v důsledku toho přidělena projednávaná věc.

24 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (pátý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení. Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání dne 27. února 2008.

25 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

– zrušil rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí dotýká;

– podpůrně, přiměřeně snížil částku uložené pokuty;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

26 Komise navrhuje, aby Soud:

– zamítl žalobu;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

**Právní otázky**

27 Dopisem došlým kanceláři Soudu dne 22. února 2008 žalobkyně prohlásila, že bere zpět čtvrtý, pátý a šestý žalobní důvod, uvedené v žalobě, které vycházely z toho, že Komise nesprávně posoudila její spolupráci během správního řízení, nezohlednila její výkonnost, a že uložená pokuta byla údajně nepřiměřená z hlediska posouzení nezbytnosti účinného odrazení.

28 Při jednání žalobkyně potvrdila, že výše uvedené žalobní důvody bere zpět, a upřesnila, že návrhová žádání na zrušení rozhodnutí obsažená v žalobě je třeba chápat tak, že směřují pouze ke zrušení článku 2 rozhodnutí, ve kterém Komise uložila dotyčným podnikům pokuty. Tato prohlášení žalobkyně byla zaznamenána do protokolu.

*Ke stanovení základní částky*

29 Žalobkyně tvrdí, že při stanovení základní částky pokuty porušila Komise zásady proporcionality a rovného zacházení, jakož i povinnost uvést odůvodnění.

K závažnosti protiprávního jednání

– K porušení povinnosti uvést odůvodnění

30 Z ustálené judikatury vyplývá, že z odůvodnění individuálního rozhodnutí musí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a aby příslušný soud mohl

vykonávat svůj přezkum. Požadavek uvést odůvodnění musí být posuzován podle okolností případu. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na znění dotčeného aktu, ale také s ohledem na kontext, v němž byl daný akt přijat (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63 a citovaná judikatura).

31 Co se týče stanovení pokut z důvodu porušení práva hospodářské soutěže, Komise plní svou povinnost uvést odůvodnění, jestliže ve svém rozhodnutí uvede prvky posouzení, které jí umožnily vymezit závažnost a délku trvání protiprávního jednání, aniž by byla povinna v něm uvádět podrobnější popis nebo číselné údaje týkající se způsobu výpočtu pokuty (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693, body 38 až 47; rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, bod 1532). Uvedení číselných údajů týkajících se způsobu stanovení pokut, ať jsou takové údaje jakkoli užitečné, není pro dodržení povinnosti uvést odůvodnění nezbytné (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Salzgitter v. Komise, C-182/99 P, Recueil, s. I-10761, bod 75).

32 Co se týče odůvodnění výchozích částek pokut v absolutní hodnotě, je namístě připomenout, že pokuty představují nástroj politiky hospodářské soutěže Komise, která musí mít možnost využívat prostoru pro uvážení při stanovení jejich výší, aby mohla směrovat jednání podniků ve smyslu dodržování pravidel hospodářské soutěže (rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 1995, Martinelli v. Komise, T-150/89, Recueil, s. II-1165, bod 59). Navíc je důležité vyloučit, aby pokuty byly hospodářskými subjekty lehce předvídatelné. Tudíž nelze požadovat, aby Komise poskytla v tomto ohledu jiné prvky odůvodnění než ty, které se týkají závažnosti a délky trvání protiprávního jednání.

33 V projednávaném případě z rozhodnutí vyplývá, že pokuty byly uloženy podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a že Komise – ačkoli rozhodnutí výslovně neodkazuje na pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“) – stanovila částku pokut na základě metody vymezené v pokynech.

34 Pokud jde o tvrzení žalobkyně ohledně nedostatečného odůvodnění rozhodnutí, které se týká posouzení závažnosti protiprávního jednání a stanovení výchozí částky, postačí poznamenat, že z bodů 277 až 288 rozhodnutí vyplývá, že Komise jasně uvedla skutečnosti zohledněné pro účely posouzení závažnosti protiprávního jednání, tedy jeho charakter, jeho dopad na trh EHP u dotčených výrobků, a rozsah relevantního zeměpisného trhu, a u každé z těchto skutečností vysvětlila, jak byly v projednávaném případě uplatněny.

35 V rozhodnutí tak Komise měla za to, že:

– dotčené protiprávní jednání spočívalo hlavně v přímém nebo nepřímém určování prodejních cen a jiných obchodních podmínek použitelných na zákazníky, v rozdělení trhů, zejména přidělováním zákazníků, a v koordinování jednání vůči soutěžitelům, kteří nebyli účastníky kartelu, přičemž takové praktiky představují svou povahou nejzávažnější porušení ustanovení čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP (bod 278 odůvodnění rozhodnutí);

– docházelo ke koluzivním dohodám, které měly dopad na trh EHP pro dotčené výrobky, ačkoli tento dopad nemohl být přesně změřen (bod 286 odůvodnění rozhodnutí);

– kartel pokrýval celý společný trh a, po jeho vytvoření, také celý trh EHP (bod 287 odůvodnění rozhodnutí).

36 Vzhledem ke všem těmto faktorům měla Komise za to, že se dotyčné podniky dopustily velmi závažného protiprávního jednání, u kterých bod 1 A druhý pododstavec třetí odrážka pokynů předvídá částku pokuty převyšující 20 milionů eur.

37 Komise poté upřesnila, že v rámci kategorie velmi závažných protiprávních jednání umožňuje rozpětí možných pokut uplatňovat vůči podnikům rozdílný přístup pro účely zohlednění jejich skutečné hospodářské schopnosti značně narušit hospodářskou soutěž a pro účely stanovení částky pokuty ve výši, která bude mít dostatečně odrazující účinek.

38 V rámci rozdílného přístupu, který je o to nutnější v důsledku značných rozdílů mezi podniky, které se podílely na protiprávním jednání, v závislosti na jejich významu na trhu, rozřadila Komise dotyčné podniky do tří skupin podle jejich příslušného významu na relevantním trhu, vymezeném jejich podíly na trhu. Vzhledem k podílu na trhu, stanoveném na 14 %, byla žalobkyně zařazena do druhé skupiny (body 288 až 297 odůvodnění rozhodnutí).

39 Komise tak stanovila výchozí částku pokuty žalobkyně podle závažnosti protiprávního jednání na základě předchozích úvah na 21 milionů eur (bod 298 odůvodnění rozhodnutí).

40 Takové odůvodnění nemůže být považováno, jak to činí žalobkyně, za pouhé zopakování znění pokynů, a je třeba mít za to, že splňuje požadavky článku 253 ES, tak jak je vykládán judikaturou připomenutou výše v bodech 30 až 32.

41 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení povinnosti odůvodnění ze strany Komise při stanovení výchozí částky pokuty musí být zamítnut.

– K rozhodovací praxi Komise

42 Žalobkyně tvrdí, že výchozí částky stanovené podle závažnosti protiprávního jednání jsou nepřiměřené nebo diskriminační ve srovnání s částkami stanovenými podle stejného postupu pro ostatní podniky v podobných věcech.

43 Podle ustálené judikatury nemůže rozhodovací praxe Komise sama o sobě vytvářet právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, který tvoří pouze nařízení č. 17 (rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 234), a rozhodnutí týkající se jiných věcí mají ohledně případné existence diskriminace pouze orientační povahu, protože je málo pravděpodobné, že okolnosti jim vlastní, jako jsou dotčené trhy, výrobky, podniky a doby trvání, jsou totožné (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. září 2006, JCB Service v. Komise, C-167/04 P, Sb. rozh. s. I-8935, body 201 a 205, a ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, C-76/06 P, Sb. rozh. s. I-4405, bod 60).

44 V tomto ohledu žalobkyně pouze uvádí, že výchozí částky stanovené Komisí se v případě cenových kartelových dohod na trzích srovnatelného významu obecně

pohybují a pohybovaly pod 20 miliony eur a že výchozí částka v rozhodnutí představuje „v průměru“ 48 % obratu dosaženého podniky na relevantním trhu oproti 38,8 % ve věci týkající se grafitových elektrod a 32,2 % v rozhodnutí Komise 1999/60/ES ze dne 21. října 1998 v řízení podle článku [81 ES] Smlouvy o ES (IV/35.691/E-4 – Předizolované trubky) (Úř. věst. 1999, L 24, s. 1) ve věci s názvem „předizolované trubky“. Je třeba nicméně konstatovat, že tyto obecné a nepřesné úvahy, pokud jde o odkazy na údaje odpovídající průměrným hodnotám, nejsou takové povahy, aby prokázaly existenci nepřiměřeného nebo diskriminačního přístupu k žalobkyni.

45 Přesnější odkaz na rozhodnutí Komise týkající se speciálních grafitů, ve kterém byly výchozí částky zřetelně nižší než částky stanovené v projednávaném případě, ačkoli podíly na trhu dotyčných podniků byly celkově vyšší, není také rozhodný.

46 Jak správně uvádí Komise, zvláštní okolnost spojená s velikostí dotyčných trhů umožňuje rozlišit výše uvedenou věc od projednávaného případu. I za předpokladu, že, jak tvrdí žalobkyně, by se objemy trhů EHP s izostatickými grafity pohybovaly mezi 100 a 120 miliony eury a s extrudovanými výrobky mezi 60 a 70 miliony eur, jsou nepopiratelně a daleko nižší než celková hodnota trhu EHP s výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, která se pohybovala na úrovni 291 milionů eur (bod 37 odůvodnění rozhodnutí).

47 Žalobkyně poprvé při jednání zpochybnila tuto částku ve výši 291 milionů eur stanovenou Komisí a vytýkala obzvláště skutečnost, že Komise při výpočtu obratu a podílu dotyčných podniků na trhu zohlednila hodnotu vlastní spotřeby.

48 Soud má za to, že se jedná o nový žalobní důvod, jehož předložení v průběhu řízení je podle čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Soudu zakázáno. Zpochybnění posouzení celkové hodnoty dotyčného trhu, které bylo ostatně při jednání vzneseno velmi stručně, se neopírá o nové skutečnosti, které vyvstaly v průběhu řízení, jelikož částka 291 milionů eur stanovená Komisí a argumentace odůvodňující zohlednění hodnoty vlastní spotřeby při výpočtu obratu a podílu dotyčných podniků na trhu byla jasně uvedena v bodech 37, 291 až 295 odůvodnění rozhodnutí. Pouhé tvrzení žalobkyně, podle kterého zpochybnila stanovení výchozí částky pokuty již v žalobě, neumožňuje mít za to, že dotčený žalobní důvod představuje rozšíření důvodu dříve uplatněného, ať přímo, nebo mlčky, v žalobě, a že s ním úzce souvisí. Musí být proto prohlášen za nepřípustný.

49 Je třeba ještě připomenout, že Komise při stanovování výše pokut disponuje určitým prostorem pro uvážení s cílem směrovat chování podniků ve smyslu dodržování pravidel hospodářské soutěže (rozsudek Soudu ze dne 21. října 1997, Deutsche Bahn v. Komise, T-229/94, Recueil, s. II-1689, bod 127). Skutečnost, že Komise v minulosti použila pokuty určité úrovně na určité typy protiprávních jednání, ji tedy nemůže zbavit možnosti tuto úroveň kdykoli zvýšit, aby bylo zajištěno provádění politiky Společenství v oblasti hospodářské soutěže (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1983, Musique diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 109) a zvýšen odrazující účinek pokut (rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, T-327/94, Recueil, s. II-1373, bod 179, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, C-297/98 P, Recueil, s. I-10101).

50 Tvrzení žalobkyně, podle kterého není zvýšení výše pokut vůči ní nezbytné, vzhledem k sankcím, které jí již byly uloženy v souběžných řízeních, patří do debaty o posouzení pojmu „účinné odrazení“ ze strany Komise, jak byl vyložen v bodě 359 odůvodnění rozhodnutí. Žalobkyně přitom výslovně vzala zpět žalobní důvod, ve kterém se dovolávala nesprávného posouzení tohoto pojmu ze strany Komise.

51 Je třeba každopádně zdůraznit, že Komise v rámci řízení a sankcí právem provedla rozlišování mezi kartelovou dohodou týkající se grafitových elektrod, kartelovými dohodami týkajícími se izostatického grafitu a extrudovaného grafitu a kartelovou dohodou týkající se výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, jelikož představují čtyři odlišná porušení čl. 81 odst. 1 ES.

52 Z toho vyplývá, že Komise mohla uložit SGL novou pokutu z důvodu její účasti na kartelové dohodě s výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, která měla odradit daný podnik sankcí překračující výši čistě symbolické sankce, přičemž je třeba uvést, že za zvláštních okolností projednávaného případu charakterizovaných částečnou souběžnou existencí různých koluzivních jednání, na kterých se žalobkyně podílela, měla Komise za to, že částka pokuty snížená o 33 % je dostatečná k zajištění žádaného odrazujícího účinku (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, dále jen „rozsudek Tokai II“, bod 336).

53 Konečně je třeba připomenout, že podle judikatury představuje pravomoc Komise ukládat pokuty podnikům, které úmyslně nebo z nedbalosti porušily ustanovení čl. 81 odst. 1 ES nebo článku 82 ES, jeden z prostředků svěřených Komisi, aby mohla plnit úkol dohledu, který jí svěřuje právo Společenství. Tento úkol jistě zahrnuje vyšetřování a potlačování jednotlivých protiprávních jednání, ale rovněž povinnost provádět obecnou politiku směřující k uplatňování zásad v oblasti hospodářské soutěže stanovených ve Smlouvě a v tomto smyslu směrovat chování podniků (rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 49 výše, bod 105, a rozsudek Soudu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, bod 105).

54 Z toho plyne, že Komise má pravomoc rozhodovat o výši pokut s cílem posílit jejich odrazující účinek, pokud jsou protiprávní jednání stejného typu stále poměrně častá, byť jejich protiprávnost byla ustanovena od začátků politiky Společenství v oblasti hospodářské soutěže, z důvodu zisku, který z nich mohou mít určité dotyčné podniky (rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 49 výše, bod 108, a Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, bod 53 výše, bod 106).

55 Jak vyplývá z výše uvedené judikatury, odrazující cíl, který Komise oprávněně sleduje při stanovení výše pokuty, směřuje k zajištění dodržování Smlouvou stanovených pravidel hospodářské soutěže ze strany podniků při uskutečňování jejich činností v rámci Společenství nebo EHS. Z toho plyne, že odrazující povaha pokuty uložené z důvodu porušení pravidel hospodářské soutěže Společenství nemůže být vymezena pouze podle zvláštní situace potrestaného podniku (rozsudek Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, bod 53 výše, bod 110).

56 V projednávané věci, která odpovídá klasickému typu protiprávního jednání porušujícího právo hospodářské soutěže a chování, jehož protiprávnost byla Komisí několikrát potvrzena, již od jejích prvních zásahů v této oblasti, je možné, aby Komise považovala za nezbytné stanovit výši pokuty na dostatečně odrazující úrovni v rámci mezí stanovených nařízením č. 17.

57 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nepřiměřeného nebo diskriminačního přístupu k žalobkyni, pokud jde o stanovení výchozí částky pokuty a vzhledem k rozhodovací praxi Komise, musí být zamítnut.

– K rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií

58 Je třeba připomenout, že vzhledem k velkému nepoměru ve velikosti mezi dotyčnými podniky a za účelem zohlednění specifické váhy protiprávního jednání jednotlivých podniků, a tedy skutečného dopadu tohoto jednání na hospodářskou soutěž, Komise v souladu s bodem 1 A čtvrtého a šestého pododstavce pokynů zacházela s podniky, které se podílely na protiprávním jednání, rozdílně. Za tímto účelem rozdělila dotyčné podniky do tří kategorií a vycházela při tom z obratu dosaženého každým z podniků v rámci EHP u výrobků, kterých se týká toto řízení, včetně hodnoty vlastní spotřeby každého podniku. Výsledným údajem je podíl na trhu, který představuje relativní váhu účasti každého z podniků na protiprávním jednání a jeho skutečnou hospodářskou schopnost značně narušit hospodářskou soutěž (body 289 až 291 odůvodnění rozhodnutí).

59 Srovnání vycházelo z údajů o obratu (číselné údaje jsou vyjádřeny v milionech eur) vztahujících se k dotčeným výrobkům za poslední rok, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, tedy za rok 1998, tak jak jsou uvedeny v tabulce 1 obsažené v bodě 37 odůvodnění rozhodnutí s názvem „Odhad obratu (včetně hodnoty odpovídající vlastní spotřebě) a podílů na trhu v EHP v roce 1998, u skupiny výrobků, které jsou předmětem řízení“:

| Dodavatelé | Obrat (včetně hodnoty vlastní spotřeby) | Podíl na trhu v EHP |
|---|---|---|
| Conradty | 9 | 3 % |
| Hoffmann | 17 | 6 % |
| [LCL] | 84 | 29 % |
| Morgan | 68 | 23 % |
| Schunk | 52 | 18 % |
| SGL | 41 | 14 % |
| Různí | 20 | 7 % |
| Celkem | 291 | 100 % |

60 V důsledku toho byly LCL a Morgan, považované za dva největší hospodářské subjekty, s podíly na trhu převyšujícími 20 %, zařazeny do první kategorie. Schunk a SGL, které jsou středně velkými hospodářskými subjekty s podíly na trhu mezi 10 a 20 %, byly zařazeny do druhé kategorie. Hoffmann a Conradty, považované za malé hospodářské subjekty na základě jejich podílu na trhu ve výši 10 %, byly zařazeny do třetí kategorie (body 37 a 297 odůvodnění rozhodnutí).

61 Na základě předcházejících úvah stanovila Komise výchozí částku určenou podle závažnosti protiprávního jednání ve výši 35 milionů eur pro LCL a Morgan, 21 milionů eur pro Schunk a SGL a 6 milionů eur pro Hoffmann a Conradty (bod 298 odůvodnění rozhodnutí).

62 Je třeba zdůraznit skutečnost, že žalobkyně nezpochybňuje jako takovou metodu spočívající v rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií pro účely rozdílného přístupu ve fázi stanovení výchozích částek pokut. Přitom tato metoda, kterou ostatně Soud potvrdil svou judikaturou, i když nezohledňuje rozdíly ve velikosti mezi podniky téže kategorie (rozsudky Soudu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise, T-213/00 Recueil, s. II-913, bod 385, a ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, dále jen „rozsudek Tokai I“, bod 217), vede k paušalizaci výchozí částky pokuty stanovené pro podniky náležející do téže kategorie.

63 Žalobkyně se naproti tomu opírá o rozsudek Tokai I, bod 62 výše, a tvrdí, že pokud, jak tvrdí Soud v bodě 223 uvedeného rozsudku, musí být rozdělení do kategorií provedeno po částech o přibližné velikosti 5 % podílů na trhu, neboť to bezchybně odráží přiměřenost různých podílů na trhu, je odstupňování po 10 %, které zvolila Komise v projednávaném případě, velmi nepřesné a neodráží vztahy na trhu.

64 Žalobkyně tvrdí, že rozdělení podniků do šesti kategorií s částmi po 5 % podílů na trhu by při zohlednění průměrných podílů na trhu podle kategorie nebo analýzy prahů vedlo k maximální výchozí částce ve výši 15,9 milionů eur nebo 14 milionů eur.

65 Ačkoli je nesporné, že ve věci grafitových elektrod rozdělila Komise dotyčné podniky do tří kategorií, a to do částí po 5 % podílů na trhu, nevyplývá nijak z bodu 223 rozsudku Tokai I, bod 62 výše, ani z celého odůvodnění Soudu, že takový způsob rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií je třeba považovat za jediný, který umožňuje v řízeních, ve kterých Komise ukládá sankce za kartel, bezchybně odrazit přiměřenost různých podílů na trhu.

66 Žalobkyně nemůže vyvozovat z rozsudku Tokai I, bod 62 výše, údajný přibližný nebo diskriminační charakter rozdělení podniků účastnících se kartelové dohody, která je předmětem rozhodnutí, do kategorií, z pouhého důvodu, že Komise v projednávaném případě a při výkonu své široké posuzovací pravomoci použila jinou metodu rozdělení, když rozhodla o vytvoření tří kategorií s částmi po 10 % podílů na trhu, přičemž je třeba připomenout, že se počet hospodářských subjektů, které jsou předmětem rozhodnutí ve věci grafitových elektrod a rozdělení jejich podílů na trhu, odlišují od těch, které jsou charakteristické pro projednávanou věc.

67 Je třeba ostatně uvést, že odůvodnění žalobkyně vede v tomto případě k vytvoření šesti kategorií s částmi po 5 % podílů na trhu (od 0 do 5 % až do 25 až 30 %), přičemž každá zahrnuje pouze jeden podnik, což odporuje samotné podstatě kategorizace.

68 To nemění nic na tom, že rozdělení do kategorií, které provedla Komise v rozhodnutí, musí dodržovat zásadu rovného zacházení, podle které je zakázáno zacházet se srovnatelnými situacemi rozdílně a s rozdílnými situacemi stejně, pokud takové zacházení není objektivně odůvodněné. Kromě toho musí být pokuty podle judikatury přinejmenším přiměřené ve vztahu ke skutečnostem vzatým v úvahu pro posouzení závažnosti protiprávního jednání (viz rozsudek Tokai I, bod 62 výše, bod 219 a citovaná judikatura).

69 Pro ověření toho, zda rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií je v souladu se zásadami rovného zacházení a proporcionality, se Soud v rámci svého přezkumu legality výkonu posuzovací pravomoci, jíž Komise v této oblasti disponuje, musí nicméně omezit na kontrolu, zda je toto rozdělení soudržné a objektivně odůvodněné (rozsudky CMA CGM a další v. Komise, bod 62 výše, bod 416, a rozsudek Tokai I, bod 62 výše, body 220 a 222).

70 Je důležité mít v tomto ohledu za to, že rozdělení podniků do tří kategorií, a to na velké, střední a malé hospodářské subjekty, je rozumným prostředkem, kterým lze zohlednit jejich příslušný význam na trhu za účelem stanovení výchozí částky, za předpokladu, že to nepovede ke značně zkreslenému obrazu relevantního trhu. Krom toho je třeba uvést, že s výšemi 3, 6, 14, 18, 23 a 29 % jsou podíly na trhu účastníků kartelové dohody rozděleny relativně rovnoměrně na stupnici od 0 až do 30, a že metoda Komise spočívající ve stanovení prahů kategorií ve výši 10 až 20 % nemůže být *a priori* považována za vnitřně nesoudržnou.

71 Pokud jde o první kategorii, Komise do ní zařadila podniky LCL a Morgan a stanovila výchozí částku ve výši 35 milionů eur. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, nemůže být tato volba Komise považována za svévolnou a nepřekračuje meze široké posuzovací pravomoci, kterou v dané oblasti disponuje.

72 Je třeba zaprvé zdůraznit, že stanovení výchozí částky pokuty ve výši 35 milionů eur v bodu 298 odůvodnění rozhodnutí je výsledkem analýzy Komise, tak jak je uvedena v bodech 277 až 297 odůvodnění rozhodnutí, v jejímž rámci jednak kvalifikovala protiprávní jednání jako takové podle objektivních skutečností, a sice samotné povahy protiprávního jednání, jeho skutečného dopadu na trh a zeměpisného rozsahu tohoto trhu, a jednak podle subjektivních skutečností, tedy specifické váhy jednotlivých podniků zúčastněných na kartelové dohodě, a tedy skutečného dopadu jejich protiprávního jednání na hospodářskou soutěž. V rámci této druhé části své analýzy sledovala Komise zejména cíl, kterým je zajištění dostatečně odrazující výše pokuty z hlediska příslušné váhy účasti každého podniku na protiprávním jednání a jeho skutečné hospodářské schopnosti významně narušit hospodářskou soutěž na relevantním trhu. Na konci svého posouzení závažnosti protiprávního jednání Komise přímo stanovila výchozí částku, v daném případě 35 milionů eur pro LCL a Morgan, a zohlednila při tom všechny výše uvedené okolnosti včetně odrazujícího cíle.

73 Zadruhé je důležité uvést, že pokud se konkrétně jedná o protiprávní jednání, která mají být kvalifikována jako „velmi závažná“, pokyny pouze uvádějí, že předpokládané pokuty činí „nad 20 milionů [eur]“. Jedinými maximálními částkami zmíněnými v pokynech, které jsou použitelné u takových protiprávních jednání, jsou obecná hranice 10 % celkového obratu stanovená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 [viz preambuli a bod 5 písm. a) pokynů] – jejíž porušení není v projednávané věci namítáno – a horní hranice dodatečné částky, kterou lze uložit z důvodu délky trvání protiprávního jednání (viz bod 1 B první pododstavec druhou a třetí odrážku pokynů). Nic v pokynech nebrání tomu, aby bylo za „velmi závažné“ protiprávní jednání stanoveno zvýšení, jehož absolutní hodnota je stejná, jako v případě zvýšení uplatněného Komisí v projednávaném případě.

74 Zatřetí je třeba mít za to, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, by byl nadhodnocen význam obratu docíleného u dotčených výrobků, kdyby bylo posouzení přiměřenosti výchozí částky pokuty stanovené Komisí omezeno na vztah mezi touto částkou a uvedeným obratem. Povaha protiprávního jednání, jeho skutečný dopad, zeměpisný rozsah dotčeného trhu a nezbytný odrazující účinek pokuty jsou skutečnostmi, které

v projednávaném případě zohlednila Komise, jelikož mohou odůvodnit výše uvedenou částku. V tomto ohledu Komise správně kvalifikovala protiprávní jednání jako „velmi závažné“, jelikož se žalobkyně podílela na horizontální kartelové dohodě, jejímž předmětem bylo hlavně stanovit přímo nebo nepřímo prodejní ceny a jiné obchodní podmínky použitelné na zákazníky, rozdělit trhy, zejména přidělováním zákazníků, a koordinovat jednání vůči soutěžitelům, kteří nejsou účastníky kartelu, a která měla skutečný dopad na trh s dotčenými výrobky v EHP.

75 Začtvrté je třeba zdůraznit, že relevantní obrat LCL činil 84 milionů eur a obrat Morgan 68 milionů, přičemž jejich podíly na trhu se pohybovaly ve výši 29 % a 23 %. Komise se tedy správně domnívala, že je třeba tyto dva podniky zařadit do stejné kategorie, která odpovídá průměrnému obratu 76 milionů eur a průměrnému podílu na trhu v přibližné výši 26 %.

76 Jelikož složení první kategorie, jakož i odpovídající výchozí částka tedy mohou být považovány za soudržné a objektivně odůvodněné, je třeba posoudit, zda druhá kategorie, sestávající ze žalobkyně a společnosti Schunk, je také soudržná a objektivně odůvodněná.

77 Žalobkyně tvrdí, že jestliže se v souladu s odůvodněním rozsudku Tokai I, bod 62 výše, musí vztah různých podílů na trhu mezi sebou odrážet ve výchozích částkách stanovených pro různé kategorie, je třeba nutně porovnat „největší podíl na trhu v nejvyšší kategorii s nejmenším podílem na trhu v nejnižší kategorii“. Poměr mezi oběma těmito podíly na trhu musí alespoň odpovídat relativnímu rozdílu mezi absolutními podíly na trhu. Jelikož poměr mezi podíly na trhu LCL a žalobkyně činil 2,07, výchozí částka pokuty žalobkyně, jakož i ostatních podniků zařazených do druhé kategorie, tedy musela tento poměr odrážet a být stanovena nanejvýš na 16,9 milionů eur.

78 Je třeba znovu zdůraznit rozdíly mezi věcí, ve které byl vydán rozsudek Tokai I, bod 62 výše, a tímto případem, a to z hlediska počtu dotčených subjektů, rozdělení podílů na trhu a skutečnosti, že ve věci grafitových elektrod se Komise rozhodla použít specifickou aritmetickou metodu, která spočívala v rozdělení na části po přibližně 5 % podílů na trhu, přičemž každá část odpovídala částce v přibližné výši 8 milionů eur. V rozsudku Tokai I, bod 62 výše (bod 232), Soud přezkoumal soudržnost této metody rozlišení a uvedl, že jelikož se Komise dobrovolně rozhodla použít takovou aritmetickou metodu, je vázána jejími inherentními pravidly vůči všem účastníkům stejné kartelové dohody, ledaže to výslovně odůvodní.

79 Každopádně nic v rozsudku Tokai I, bod 62 výše, nenaznačuje, že vztah mezi výchozími částkami pokut stanovenými v rámci rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií musí být určen podle vztahu, který existuje mezi podílem na trhu „největšího" podniku z nejvyšší kategorie a podílem na trhu „nejmenšího" podniku z nejnižší kategorie.

80 Analýza žalobkyně spočívající v tom, že je na její podíl na trhu nahlíženo izolovaně a že je porovnán výlučně s podílem na trhu LCL za účelem stanovení vztahu mezi výchozími částkami, které jí a LCL byly uloženy, který by se pak použil na oba podniky druhé kategorie, vede ve skutečnosti k popření judikaturou uznané zásady rozdělení do kategorií a k paušalizaci výchozích částek, kterou zahrnuje.

81 Naopak zohlednění průměrných údajů podniků stejné kategorie odhaluje, že rozdělení podle kategorií provedené v rozhodnutí je soudržné a objektivně odůvodněné.

82 Průměrný obrat a průměrný podíl na trhu podniků LCL a Morgan (první kategorie) činily 76 milionů eur a 26 %, zatímco u společnosti Schunk a u žalobkyně (druhá kategorie) činily tyto stejné údaje 46,5 milionů eur a 16 %. Poměr mezi těmito dvěma průměrnými hodnotami tak činil 1,634 (u obratu) a 1,625 (u podílu na trhu).

83 Tyto poměry jsou velmi blízké poměru mezi výchozí částkou pro první kategorii (35 milionů eur) a pro druhou kategorii (21 milionů eur), který činí 1,66. V důsledku toho tento poměr neznevýhodňuje žalobkyni, ale naopak ji zvýhodňuje, protože poměr mezi oběma průměrnými hodnotami činí 1,634 (u obratu) a 1,625 (u podílu na trhu).

84 Pokud jde o třetí kategorii, složenou ze společností Hoffmann a Conradty, činil průměrný obrat a průměrný podíl na trhu těchto podniků 13 milionů eur a 4,5 %. Vzhledem k údajům týkajícím se společností LCL a Morgan (první kategorie), činil poměr mezi oběma průměrnými hodnotami 5,846 (u obratu) a 5,777 (u podílu na trhu). Tyto poměry jsou velmi blízké poměru mezi výchozí částkou u první kategorie (35 milionů eur) a výchozí částkou u třetí kategorie (6 milionů eur), který činí 5,83.

85 Pokud jde o porovnání podniků ve druhé a třetí kategorii, činí poměr mezi oběma průměrnými hodnotami 3,576 (u obratu) a 3,555 (u podílu na trhu), což odpovídá téměř přesně poměru mezi výchozí částkou u druhé kategorie (21 milionů eur) a výchozí částkou u třetí kategorie (6 milionů eur), který je 3,5.

86 Je třeba uvést, že v replice žalobkyně uvádí, že posouzení vycházející z průměru vede rovněž k diskriminačnímu a nepřiměřenému výsledku, a tvrdí v tomto ohledu, že

Komise stanovila u společností LCL a Hoffmann výchozí částku představující 1,207 milionů eur a 1 milion eur na každý procentní bod podílu na trhu (35 : 29 = 1,207 a 6 : 6 = 1), což, přeneseno na její situaci, muselo vést k výchozí částce 16,9 milionů eur nebo 14 milionů eur.

87 Postačí konstatovat, že tímto jen žalobkyně přebírá, pouze jinak formulovanou, svou argumentaci shrnutou výše v bodě 77 a založenou na požadavku přísného dodržování proporcionality ve vztazích mezi jednotlivými podniky.

88 Jak bylo uvedeno, tato argumentace vede k popření zásady rozdělení podniků do kategorií, tak jak byla provedena Komisí v rozhodnutí, a jak je uznána judikaturou, a nemůže být použita Soudem, ledaže bude prokázáno, že zařazení žalobkyně do druhé kategorie je v rozporu se zásadami proporcionality a rovného zacházení.

89 V rámci své argumentace žalobkyně konkrétně uvádí, že její zařazení do stejné kategorie, v jaké je Schunk, vede k nerovnému zacházení v její neprospěch, jelikož Schunk má podíl na trhu ve výši 18 %, což představuje přibližně o 12 milionů eur vyšší obrat, než činí její obrat.

90 Je třeba připomenout, že Schunk a žalobkyně byly zařazeny do stejné kategorie s podíly na trhu ve výši 18 a 14 % představujícími obraty na relevantním trhu ve výši 52 milionů a 41 milionů eur, čímž jasně spadají do skupiny podniků, jejichž podíly na trhu se pohybují mezi 10 a 20 %.

91 Je třeba zdůraznit, že rozdíl ve velikosti mezi společností Schunk a žalobkyní, které patří do stejné kategorie, je menší, než rozdíl mezi žalobkyní a společností Hoffmann, které spadají do dvou různých kategorií. Podíl na trhu žalobkyně (14 %) byl bližší podílu na trhu společnosti Schunk (18 %) než podílu na trhu nejsilnějšího subjektu ze třetí kategorie (Hoffmann, 6 %), jelikož ji od obou odděluje 4 a 8 procentních bodů. Nízký rozdíl mezi společností Schunk a žalobkyní (4 procentní body) vzhledem k podílu na trhu společnosti Schunk, který není obzvláště vysoký, tak Komisi umožnil, zcela soudržně a objektivně, a tedy aniž by porušila zásady rovného zacházení a proporcionality, přistupovat k žalobkyni podobně jako ke společnosti Schunk, a na rozdíl od společností Hoffmann a Conradty, jako ke středně velkému subjektu, a stanovit tedy pro ni stejnou výchozí částku jako pro Schunk, která je vyšší než výchozí částka uložená společnostem Hoffmann a Conradty, které hrály na relevantním trhu velmi okrajovou roli (6 a 3 %).

92 Je totiž ještě namístě připomenout, že přestože se z důvodu rozdělení některých podniků do kategorií uplatňuje shodná výchozí částka, zatímco velikost podniků je různá, je třeba dospět k závěru, že uvedené rozdílné zacházení je objektivně odůvodněno předností, kterou má při určování závažnosti protiprávního jednání jeho povaha před velikostí podniků (viz rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 62 výše, bod 411 a citovaná judikatura).

93 Konečně žalobkyně tvrdí, že rozdělení do kategorií provedené Komisí je nesprávné, jelikož Komise měla podíly na trhu společností Schunk a Hoffman sečíst, protože tyto podniky se musejí posuzovat podle toho, jak vystupovaly v okamžiku přijetí rozhodnutí o uložení pokuty. Za těchto okolností měla být žalobkyně zařazena do třetí kategorie, která zahrnuje podíly na trhu nižší než 20 %, přičemž první kategorii tvoří LCL s podílem na trhu vyšším než 25 % a druhou kategorii tvoří Schunk a Hoffmann s celkovým podílem na trhu mezi 20 a 25 %, v daném případě 24 %. Proto v souladu s rozhodovací praxí Komise měla být výchozí částka uložená žalobkyni nižší o 17,5 až 13 milionů eur, než činila částka, která byla stanovena v projednávaném případě.

94 Je třeba připomenout, že Komise určila, že je Hoffmann sama odpovědná z toho důvodu, že se podnik samostatně podílel od září 1994 do října 1999 na protiprávním jednání, přičemž Schunk převzala kontrolu nad společností Hoffmann až dne 28. října 1999.

95 Podle tohoto posouzení, které žalobkyně přímo nezpochybňuje, rozdělila Komise dotyčné podniky, včetně podniku Hoffmann, do tří kategorií, a vycházela při tom z obratu dosaženého v rámci EHP každým podnikem u výrobků, kterých se dotýká toto řízení, přičemž do něj zahrnula hodnotu vlastní spotřeby každého podniku. Z toho vyplývá velikost podílu na trhu, která představuje relativní váhu každého podniku při protiprávním jednání a jeho skutečnou hospodářskou schopnost významně narušit hospodářskou soutěž.

96 Srovnání bylo založeno na údajích týkajících se obratu z dotyčných výrobků během posledního roku, ve kterém k protiprávnímu jednání došlo, tedy roku 1998, což žalobkyně zpochybňuje tvrzením, a odvolává se při tom na dodržování zásady rovného zacházení, že Komise měla posoudit situaci podniků ke dni, kdy byla pokuta uložena, a v důsledku toho sečíst podíly na trzích společností Schunk a Hoffman.

97 Krom toho, že tato argumentace vede ke zpochybnění samostatné odpovědnosti společnosti Hoffman, tak jak byla určena Komisí v jejím rozhodnutí, musí být odmítnuta jako zjevně neopodstatněná.

98 Je třeba uvést, že výtka žalobkyně se týká fáze výpočtu částky pokuty v závislosti na závažnosti protiprávního jednání, v jejímž rámci Komise přizpůsobuje částku zamýšlené pokuty nad 20 milionů eur, určené v důsledku kvalifikace protiprávního

jednání jako „velmi závažného“, a s ohledem na specifickou váhu každého z podniků zúčastněných na kartelové dohodě, a tedy na skutečný dopad protiprávního jednání na hospodářskou soutěž.

99 Přitom pokud jde o určení rozsahu protiprávního jednání na trhu a o část odpovědnosti, kterou za toto jednání nese každý z účastníků kartelové dohody, bylo již rozhodnuto, že část obratu z prodeje zboží, které je předmětem protiprávního jednání, může poskytovat přesný ukazatel rozsahu protiprávního jednání na dotčeném trhu (viz zejména rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 49 výše, bod 121, a rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, Mayr-Melnhof v. Komise, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 369). Konkrétně, jak zdůraznil Soud, obrat z prodeje výrobků, které byly předmětem restriktivního jednání, je objektivním kritériem, které udává skutečnou míru škodlivosti tohoto jednání pro běžnou hospodářskou soutěž (rozsudek Soudu ze dne 11. března 1999, British Steel v. Komise,T-151/94, Recueil, s. II-629, bod 643).

100 Komise tedy při této příležitosti vzala správně v úvahu obrat z prodeje dotyčných výrobků a podíl na trhu v EHP každého z podniků působících na dotčeném trhu v roce 1998, během posledního ukončeného kalendářního roku, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, a nikoli situaci uvedených podniků ke dni přijetí rozhodnutí, tedy čtyři roky po ukončení protiprávního jednání.

101 Z výše uvedených úvah vyplývá, že všechny žalobní důvody týkající se rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií, které provedla Komise v rozhodnutí, musí být zamítnuty.

K délce trvání protiprávního jednání

102 V souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 představuje délka trvání protiprávního jednání jeden ze znaků, které je třeba zohlednit při stanovení výše pokuty ukládané podnikům, které se dopustily protiprávních jednání porušujících pravidla hospodářské soutěže.

103 Co se týče faktoru týkajícího se délky trvání protiprávního jednání, pokyny rozlišují mezi krátkodobými protiprávními jednáními (obecně kratšími než jeden rok), u nichž by výchozí částka zjištěná na základě závažnosti neměla být zvyšována, střednědobými protiprávními jednáními (obecně jeden až pět roků), u nichž lze tuto částku zvýšit o 50 %, a dlouhodobými protiprávními jednáními (obecně déle než pět roků), u nichž lze tuto částku zvýšit o 10 % za každý rok (bod 1 B první pododstavec třetí odrážka).

104 Je nesporné, že se žalobkyně účastnila kartelové dohody od října 1988 do prosince 1999, což je doba protiprávního jednání v délce jedenácti let a dvou měsíců odpovídající dlouhodobému protiprávnímu jednání, a že výchozí částka její pokuty byla v důsledku toho zvýšena o 110 % kvůli délce trvání protiprávního jednání.

105 Žalobkyně tvrdí, že toto zvýšení o 110 % je nepřiměřené a je v rozporu jak s metodou výpočtu pokut, upravenou v pokynech, tak i s dřívější rozhodovací praxí Komise.

106 Pokud jde zaprvé o údajné nezohlednění pokynů, žalobkyně tvrdí a zároveň si odporuje v tom, že sporné zvýšení vede k tomu, že předchozí fáze, ve které byla posouzena závažnost protiprávního jednání, je bezpředmětná a že tato stejná závažnost byla zohledněna podruhé, jelikož kartelové cenové dohody, kvalifikované Komisí jako „velmi závažné“ protiprávní jednání, jsou ze své povahy dlouhodobými protiprávními jednáními.

107 První tvrzení žalobkyně představuje pouhé potvrzení zásady, které postrádá jakýkoli význam. Postačí poznamenat, že po posouzení závažnosti protiprávního jednání stanovila Komise pro žalobkyni výchozí částku ve výši 21 milionů eur. Po provedení této první fáze zohlednila Komise délku trvání protiprávního jednání a zvýšila s ohledem na dlouhou dobu trvání tohoto jednání předběžně stanovenou výchozí částku. Pouhá skutečnost, že dodatečná částka pokuty představuje zvýšení výchozí částky o více než 100 %, neznamená nijak, že je stanovení výchozí částky v závislosti na závažnosti protiprávního jednání bezpředmětné.

108 Rovněž druhá výtka není opodstatněná, jelikož spočívá na chybném předpokladu, že mezi povahou některých protiprávních jednání a jejich délkou trvání existuje nutně vztah, a vede k záměně kritérií týkajících se závažnosti a délky stanovených v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17.

109 I za předpokladu, že by cenové kartelové dohody byly ve své podstatě koncipovány jako dlouhotrvající, nelze Komisi zakázat, aby brala v každém jednotlivém případě v úvahu jejich skutečnou délku trvání. Některé kartelové dohody jsou totiž navzdory skutečnosti, že měly trvat dlouhodobě, odhaleny Komisí nebo vyzrazeny účastníkem po krátké době jejich skutečného fungování. Jejich narušující účinek je nezbytně menší, než kdyby byly skutečně prováděny po dlouhou dobu. Proto je třeba vždy na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 rozlišovat mezi skutečnou délkou trvání protiprávních jednání a jejich závažností, jak vyplývá z jejich povahy (rozsudky Tokai I, bod 62 výše, bod 259, a Tokai II, bod 52 výše, bod 275).

110 Komise byla tedy oprávněna stanovit v bodě 1 B třetím pododstavci pokynů, že ve srovnání s předchozí praxí bude zvýšení pokuty u dlouhodobých protiprávních jednání citelně větší, s cílem ukládat účinné sankce za omezení hospodářské soutěže, „které dlouhodobě poškozovalo" spotřebitele (rozsudek Tokai I, bod 62 výše, bod 260).

111 Krom toho bod 1 B první pododstavec třetí odrážka pokynů nestanoví automatické zvýšení o 10 % ročně u dlouhodobých protiprávních jednání, ale ponechává v tomto ohledu Komisi posuzovací pravomoc. Z bodů 299 a 300 odůvodnění rozhodnutí jasně vyplývá, že Komise vykonala svou posuzovací pravomoc, když se rozhodla zvýšit výchozí částky pokut o 10 % za každý ukončený rok, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, a o dalších 5 % za každé další období v délce více než 6 měsíců, ale kratší než 1 rok, a to s ohledem na značnou dobu, ve které došlo k protiprávnímu jednání, která přesahovala délku pěti let, která představuje mez pro zařazení protiprávních jednání do kategorie „střednědobých".

112 Skutečnost, že Komise použila zásadu zvýšení o 10 % ročně na všechny podniky zúčastněné na protiprávním jednání, které bylo správně kvalifikováno jako dlouhodobé, nijak neodporuje pokynům, a argumenty žalobkyně týkající se porušení „zásady degresivního zvyšování pokut" u dlouhodobých protiprávních jednání, jejíž existence nebyla v právu Společenství prokázána, nezohledňují trvající charakter protiprávního jednání, z kterého Komise vycházela ve spojení s jeho jednotným charakterem a který žalobkyně nepopírá.

113 Nic proto nebrání tomu, aby Komise v souladu s pravidly, která si sama stanovila v pokynech, zvýšila výchozí částku pokuty žalobkyně o 110 % za protiprávní jednání, které trvalo 11 let a dva měsíce. Navíc uvedené zvýšení o 110 % nelze z hlediska dlouhodobého trvání protiprávního jednání považovat za zjevně nepřiměřené.

114 Pokud jde zadruhé o tvrzené porušení rozhodovací praxe Komise, je třeba připomenout, že tato praxe nemůže sama o sobě vytvářet právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, který tvoří pouze nařízení č. 17 (rozsudek LR AF 1998 v. Komise, bod 43 výše, bod 234), a že rozhodnutí týkající se jiných věcí mají ohledně případné existence diskriminace pouze orientační povahu, protože je málo pravděpodobné, že okolnosti jim vlastní, jako jsou dotčené trhy, výrobky, podniky a doby trvání, budou totožné (rozsudky JCB Service v. Komise, bod 43 výše, body 201 a 205, a Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod výše 43, bod 60).

115 V tomto ohledu odkazuje žalobkyně na tři rozhodnutí Komise, ve kterých tato zvýšila výchozí částku pokuty na základě zohlednění délky trvání protiprávního jednání až od druhého roku, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, a to jelikož pokyny stanoví zvýšení pokuty pouze za doby překračující dobu trvání protiprávního jednání, které se považuje za „střednědobé“.

116 Je třeba nicméně upozornit, že věci citované žalobkyní nejsou s projednávanou věcí srovnatelné.

117 Tak v rozhodnutí týkajícím se předizolovaných trubek a v rozhodnutí Komise 2001/135/ES ze dne 5. července 2000 v řízení podle článku 81 [ES] (Věc COMP. F.1/36.516 – Nathan-Bricolux) (Úř. věst. 2001, L 54, s. 1) zohlednila Komise skutečnost, že na rozdíl od projednávaného případu nebyla dotčená opatření prováděna během sporné doby systematicky.

118 V rozhodnutí 2001/418/ES ze dne 7. června 2000 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/36.545/F3 – Aminokyseliny) (Úř. věst. 2001, L 152, s. 24) uložila Komise pokuty několika podnikům za jejich účast na kartelové dohodě na trhu s lysinem. Komise použila zásadu zvýšení o 10 % za každý rok protiprávního jednání, avšak neučinila tak jednotně, aniž by to vysvětlila. Soud v rozsudku ze dne 9. července 2003, Cheil Jedang v. Komise (T-220/00, Recueil, s. II-2473, body 130 až 139) situaci opravil tím, že zvýšení uložené za dobu trvání protiprávního jednání snížil ve prospěch podniku, na který se použila zásada zvýšení o 10 % ročně.

119 Každopádně je třeba připomenout, že dodržování zásady rovného zacházení musí být v souladu s dodržováním zásady legality, podle níž nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby (rozsudek Soudního dvora ze dne 4. července 1985, Williams v. Účetní dvůr, 134/84, Recueil, s. 2225, bod 14; rozsudky ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, bod 49 výše, bod 160, a LR AF 1998 v. Komise, bod 43 výše, bod 367).

120 Přitom na rozdíl od tvrzení žalobkyně nevyplývá z ustanovení bodu 1 B pokynů, že se první rok protiprávního jednání nemůže brát v úvahu. Toto ustanovení totiž v tomto ohledu pouze uvádí, že v případě krátkodobých protiprávních jednání, která trvají obecně méně než jeden rok, ke zvýšení nedojde. Naopak ke zvýšení dochází u protiprávních jednání trvajících déle než jeden rok, přičemž toto zvýšení lze stanovit na 10 % výchozí částky za „každý rok“, pokud, jako v projednávaném případě, trvalo protiprávní jednání déle než pět let (rozsudek Cheil Jedang v. Komise, bod 118 výše, bod 133).

121 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nepřiměřeného nebo diskriminačního přístupu k žalobkyni, pokud jde o zvýšení výchozí částky pokuty na základě délky trvání protiprávního jednání a vzhledem k rozhodovací praxi Komise, musí být zamítnut.

*K maximální výši pokuty stanovené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17*

K nepoužití maximální výše 10 % celosvětového obratu na žalobkyni

122 Článek 15 odst. 2 nařízení č. 17 stanoví, že pokuty uložené Komisí podnikům, které porušily článek 81 ES nebo 82 ES mohou dosahovat „10 % obratu dosaženého v předchozím účetním [hospodářském] roce všemi podniky, které se na porušení [protiprávním jednání] podílely“.

123 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že Komise porušila výše uvedený článek, neboť měla podle tohoto článku v projednávaném případě snížit z úřední povinnosti základní částku pokuty, a to s ohledem na pokuty, ať již se jedná o jejich základní, nebo konečnou částku, které jí již byly uloženy ve věcech grafitových elektrod a speciálních grafitů, jejichž celková částka včetně pokuty uložené v rozhodnutí, zjevně přesahuje 10 % jejího celosvětového obratu. Toto řešení vyplývá z cíle maximální výše 10 %, stanoveného v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, jímž je ochrana podniku před nadměrnou pokutou, která může ohrozit jeho hospodářskou existenci.

124 Je třeba upřesnit, že má-li Komise volnost, podléhající přezkumu Soudu, rozhodnout o přiznání snížení pokut na základě sdělení o spolupráci s ohledem na okolnosti každé věci, má oproti tomu povinnost respektovat maximální výši 10 %. Komise nemá diskreční pravomoc při uplatňování maximální výše 10 %, která se pojí výlučně s výší obratu uvedeného v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17. Jak zdůrazňuje generální advokát

Tizzano ve svém stanovisku k rozsudku Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, I-5439, bod 125), „na základě své definice představuje maximální výše absolutní hranici, která se automaticky uplatní při dosažení určité prahové hodnoty, nezávisle na ostatních prvcích posouzení".

125 V projednávaném případě byla základní částka pokuty, pokud jde o žalobkyni, určená na základě závažnosti a délky trvání protiprávního jednání, stanovena na 44,1 milionů eur, přičemž tato částka se nezměnila ani poté, co Komise posoudila případné přitěžující nebo polehčující okolnosti, jelikož žádná z těchto okolností nebyla zjištěna ani k tíži, ani ve prospěch žalobkyně. Přitom tato částka ve výši 44,1 milionů eur je zjevně nižší, než činí maximální výše 10 % jejího celosvětového obratu, který v roce 2002 činil 1 112 milionů eur. Základní částka pokuty proto nemohla být ve prospěch žalobkyně snížena a Komise správně použila čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17.

126 Argumenty žalobkyně připomenuté výše v bodě 123 nezohledňují jasné znění výše uvedeného článku, z kterého vyplývá, že maximální výše se použije samostatně na každé protiprávní jednání sankcionované Komisí (rozsudek Tokai II, bod 52 výše, bod 377). V tomto ohledu je třeba připomenout, že za účelem stanovení částky pokuty v rámci těchto mezních částek uvedených v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, stanoví toto ustanovení, že se bere v úvahu závažnost a délka trvání „protiprávního jednání".

127 Při výkladu výslovného odkazu na obrat podniku soud Společenství uvedl, že cílem stanovené maximální výše 10 % je zabránit tomu, aby byly pokuty nepřiměřené ve vztahu k velikosti podniku, a jelikož jedině celkový obrat může v této souvislosti skutečně poskytnout přibližné údaje, je třeba této procentní výši rozumět tak, že se vztahuje k celkovému obratu (rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise,

bod 49 výše, bod 119). Takto poskytnutá definice cíle maximální výše 10 % je nicméně neoddělitelná od znění a dosahu čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, které jsou připomenuty v předcházejícím bodě, a na tomto cíli se nemůže zakládat výklad výše uvedeného článku, tak jak jej uvedla žalobkyně, který je v rozporu s jeho zněním.

128 Na podporu svého žalobního důvodu žalobkyně rovněž odkazuje na rozhodnutí Komise 2003/2/ES ze dne 21. listopadu 2001 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/37.512 – Vitaminy) (Úř. věst. 2003, L 6, s. 1), ve kterém měla Komise za to, že se každý z obou podniků dopustil osmi porušení článku 81 ES a v důsledku toho jim uložila osm pokut. V tomto ohledu je třeba uvést, že částka všech osmi pokut dodržuje maximální výši 10 %, a že poznámka žalobkyně, podle které byla celková částka pokut uložených každému podniku nižší než 10 % celosvětového obratu uvedeného podniku, nemůže v projednávaném případě prokázat porušení čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 ze strany Komise.

129 Žalobkyně zadruhé tvrdí, že se Komise v podstatě dopustila zneužití pravomoci. Komise se údajně pokusila obejít maximální výši 10 %, když sankcionovala odděleně ve třech samostatných rozhodnutích jednání porušující právo hospodářské soutěže, ke kterému došlo ve stejném období.

130 Když byla při jednání dotázána na přesný význam tohoto tvrzení, žalobkyně uvedla, že nezamýšlela uplatňovat, že dotyčné kartelové dohody v případech grafitových elektrod a speciálních grafitů, a kartelová dohoda ve věci, ve které bylo vydáno rozhodnutí, představují ve skutečnosti jedno a to samé protiprávní jednání.

131 V této fázi je třeba zdůraznit, že Komise mohla uložit žalobkyni čtyři samostatné pokuty, z nichž každá dodržovala omezení stanovená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, za podmínky, že se dopustila čtyř samostatných porušení čl. 81 odst. 1 ES, přičemž je třeba připomenout, že ve věci speciálních grafitů zahájila Komise pouze jedno řízení, které vedlo k přijetí jediného rozhodnutí, kterým byla konstatována existence dvou odlišných protiprávních jednání, z nichž jedno se týkalo trhu s izostatickým grafitem a druhé trhu s extrudovaným grafitem, a kterým byly žalobkyni uloženy dvě samostatné pokuty.

132 Za těchto okolností argumenty žalobkyně týkající se údajného „protiprávního obejití" maximální výše uvedené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 nejsou relevantní. Jak to totiž uvádí správně Komise, je pro použití uvedené maximální výše nevýznamné, zda byla různá porušení pravidel hospodářské soutěže sankcionována v průběhu jediného řízení nebo v průběhu časově oddělených řízení, jelikož se maximální výše 10 % použije na každé porušení článku 81 ES.

133 Obecné úvahy žalobkyně týkající se skutečnosti, že postoj Komise v projednávaném případě má demoralizující účinek pro podnik, který se dostal do situace, ve které nemůže stabilizovat své finance, a je předmětem přetrvávajícího veřejného pranýřování, jež je zdrojem další škody ve formě zásahu do pověsti, jsou rovněž irelevantní s ohledem na požadavky na prokázání porušení čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 nebo zneužití pravomoci údajně spáchaného Komisí.

134 Konečně je třeba uvést, že Komise snížila žalobkyni částku pokuty o 33 % a přihlédla při tom k jejím závažným finančním potížím a ke skutečnosti, že jí byly nedávno ve věcech grafitových elektrod a speciálních grafitů uloženy vysoké pokuty za její účast na koluzivních jednáních, ke kterým došlo současně.

Ke tvrzenému diskriminačnímu použití maximální výše 10 % ve prospěch společnosti Hoffmann

135 Je třeba uvést, že žalobkyně netvrdí, že se nacházela v podobné situaci jako Hoffmann, ale že Komise nesprávně použila maximální výši 10 % ve prospěch společnosti Hoffmann, když vzala v úvahu nesprávně určený celkový obrat. Uvádí, že Hoffmann byla převzata společností Schunk dne 28. října 1999, a že celková výše výchozích částek uložených těmto dvěma podnikům (53,1 milionů eur) představuje méně než 10 % jejich společného obratu dosaženého v roce 2002 (624,4 milionů eur), což vylučuje jakékoli snížení částky pokuty na základě maximální výše 10 %.

136 V rozsahu, v jakém žalobkyně uplatňuje protiprávní snížení částky pokuty uložené společnosti Hoffman, a i za předpokladu, že by Komise neoprávněně snížila pokuty tomuto podniku na základě nesprávného použití maximální výše 10 %, je třeba připomenout, že dodržování zásady rovného zacházení, které se dovolává žalobkyně, musí být v souladu s dodržováním zásady legality, podle níž nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby (rozsudek Williams v. Účetní dvůr, bod 119 výše, bod 14; rozsudky ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, bod 49 výše, bod 160, a LR AF 1998 v. Komise, bod 43 výše, bod 367).

137 Je třeba pro úplnost dodat, že Komise musí při použití maximální výše 10 % vzít v úvahu obrat dotyčného podniku, tedy podniku, kterému bylo přičteno protiprávní jednání, a který byl tedy prohlášen odpovědným a bylo mu oznámeno rozhodnutí o uložení pokuty (rozsudek Soudu ze dne 4. července 2006, Hoek Loos v. Komise, T-304/02, Sb. rozh. s. II-1887, bod 116).

138 Přitom je nesporné, že se Komise v projednávaném případě domnívala, že Hoffmann porušila článek 81 ES tím, že se sama a na vlastní odpovědnost účastnila kartelové dohody od září 1994 do října 1999, tedy před jejím převzetím ze strany Schunk. Krom toho si Hoffmann po tomto převzetí ponechala svou právní subjektivitu, jakož i výkon činností a dostatečná aktiva, i když je v současnosti řízena společností Schunk (bod 256 odůvodnění rozhodnutí). Komise se tedy správně domnívala, že samotná Hoffmann má být považována za odpovědnou za protiprávní jednání, kterého se dopustila před svým převzetím ze strany společnosti Schunk, a že pro účely použití maximální výše 10 % obratu zmíněné v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 vycházela pouze z obratu společnosti Hoffmann.

139 Z toho vyplývá, že žalobní důvody vycházející z nesprávného nebo diskriminačního použití maximální výše 10 % obratu zmíněné v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, a jejího „protiprávního obejití" musí být zamítnuty.

*K úrokům z prodlení*

140 Žalobkyně tvrdí, že po oznámení rozhodnutí a po uplynutí tříměsíční lhůty vznikají z každé nezaplacené pokuty automaticky úroky z prodlení ve výši 5,5 %, tedy v refinanční sazbě Evropské centrální banky, která k rozhodnému dni činila 2 %, zvýšené o 3,5 procentního bodu, přičemž tato sazba 5,5 % může být snížena na 3,5 % v případě podání žaloby se současným zřízením bankovní záruky.

141 Žalobkyně uvádí, že Komise tuto velmi vysokou a svévolně stanovenou úrokovou sazbu v rozhodnutí vůbec neodůvodnila. Krom toho se jedná o sankční úrok, který je dodatečným trestem bez právního základu sankcionujícím využití prostředku právní

ochrany a který porušuje „obecnou zásadu práva Společenství, podle které má každá osoba právo na účinný opravný prostředek, aniž by jí ze skutečnosti, že se domáhá právní ochrany, vznikla újma“.

142 Je třeba upozornit na to, že SGL již podobný žalobní důvod vznesla v rámci věcí, ve kterých byl vydán rozsudek Tokai I, bod 62 výše, a rozsudek Tokai II, bod 52 výše, v nichž Soud uvedený žalobní důvod zamítl, přičemž toto řešení bylo potvrzeno Soudním dvorem v rámci kasačních opravných prostředků v rozsudcích ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise (C-308/04 P, Sb. rozh. s. I-5977, body 113 až 118), a ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise (C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, body 109 až 115).

143 Je třeba v tomto ohledu připomenout, že podle ustálené judikatury (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. října 1983, AEG v. Komise, 107/82, Recueil, s. 3151, body 141 až 143; rozsudky Soudu ze dne 14. července 1995, CB v. Komise, T-275/94, Recueil, s. II-2169, body 46 až 49, a LR AF 1998 v. Komise, bod 43 výše, body 395 a 396) pravomoc, kterou má Komise na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, zahrnuje oprávnění určit datum splatnosti pokut a datum, od kterého začínají běžet úroky z prodlení, stanovit sazbu těchto úroků a podmínky výkonu jejího rozhodnutí a současně případně požadovat zřízení bankovní záruky pokrývající částku uložených pokut a příslušné úroky. Pokud by Komise takovou pravomoc neměla, mohla by výhoda, kterou by podniky mohly mít z prodlení se zaplacením pokut, vést k oslabení sankcí uložených Komisí v rámci jejího úkolu dohledu nad uplatňováním pravidel hospodářské soutěže. Uplatnění úroků z prodlení se zaplacením pokut je tak odůvodněno potřebou zajistit, aby Smlouva nebyla zbavena svého užitečného účinku praktikami jednostranně prováděnými podniky, které jsou v prodlení se zaplacením jim uložených pokut, a vyloučit, aby tyto podniky byly zvýhodněny vůči podnikům, které zaplatí jim uložené pokuty pokuty ve stanovené lhůtě splatnosti (rozsudek Tokai I, bod 62 výše, bod 475).

144 V této souvislosti přiznala judikatura Komisi právo stanovit úroky z prodlení ve výši tržní sazby zvýšené o 3,5 procentního bodu (rozsudky Soudu CB v. Komise, bod 143 výše, bod 54; ze dne 8. října 1996, Compagnie maritime belge transports a další v. Komise, T-24/93 až T-26/93 a T-28/93, Recueil, s. II-1201, bod 250, a LR AF 1998 v. Komise, bod 43 výše, bod 397), a v případě zřízení bankovní záruky, ve výši tržní sazby zvýšené o 1,5 procentního bodu (rozsudek CB v. Komise, bod 143 výše, bod 54).

145 Tato řešení mají nyní normativní podklad, neboť byla převzata do nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. L 357, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 145), a konkrétněji do článku 86 tohoto nařízení, jehož legalitu žalobkyně nezpochybňuje. Toto nařízení vstoupilo podle jeho článku 273 v platnost dnem 1. ledna 2003.

146 Je třeba uvést, že ve své judikatuře toleroval Soud úroky z prodlení ve výši 7,5 %, 13,25 % a 13,75 % s upřesněním, že Komise je oprávněna použít vyšší referenční bod, než činí sazba nabízená běžnému dlužníkovi, která je použitelná na trhu, v rozsahu, v jakém je to nezbytné k odrazení od vyhýbání se zaplacení pokuty (viz rozsudek Tokai I, bod 62 výše, bod 476 a citovaná judikatura). Za těchto okolností nemohou být úrokové sazby ve výši 5,5 % a 3,5 %, použité v projednávaném případě, považovány za nepřiměřené vzhledem k výše uvedenému legitimnímu cíli.

147 Argumenty žalobkyně týkající se porušení domnělé obecné zásady práva Společenství, podle které „má každá osoba právo na účinný opravný prostředek, aniž by jí ze skutečnosti, že se domáhá právní ochrany, vznikla újma“, obsahují v podstatě požadavek, aby podnik, kterému byla uložena pokuta, mohl podat žalobu, aniž by

podstupoval riziko následků jejího zamítnutí, a vedou v konečném důsledku k popření *ratio legis* stanovení úroků z prodlení, tedy zabránění zneužívajícím žalobám.

148 Žalobkyně každopádně neprokazuje, že Komise stanovením úrokových sazeb ve výši 5,5 % a 3,5 % porušila právo na účinnou soudní ochranu, které představuje obecnou zásadu práva Společenství. Je nutno ostatně konstatovat, že úrokové sazby, které Komise stanovila ve svých rozhodnutích ve věcech grafitových elektrod a speciálních grafitů, jakož i v projednávaném případě, zjevně neodradily žalobkyni od podání žaloby k soudu Společenství.

149 Krom toho úvahy žalobkyně ohledně dopadu délky trvání soudního řízení, která je u tohoto typu řízení nepředvídatelná, nemohou výše uvedený závěr změnit. Je třeba rovněž uvést, že k zabránění dopadu nepředvídatelné délky trvání soudního řízení na výši úroku může podnik požádat o odklad výkonu rozhodnutí Komise, které mu ukládá pokutu, nebo zřídit bankovní záruku, která umožní snížit úrokovou sazbu z 5,5 na 3,5 %.

150 Žalobkyně dále odkazuje na praxi Komise spočívající v tom, že Komise přiznává u plateb, které podniky provedou za účelem uhrazení svých pokut, úrok o 0,1 % vyšší, než činí minimální úroková sazba nabízená pro refinanční operace ECB, což umožňuje neutralizovat riziko uvedené v předchozím bodě.

151 Podle názoru žalobkyně tato praxe prokazuje, že podle samotné Komise postačují nižší úroky k zabránění zneužívajících žalob, jelikož by jinak nebyly zaplaceny žádné úroky, a že je proto výše požadovaných úroků v projednávaném případě každopádně neodůvodněná nebo přinejmenším neodůvodněná do výše úroků překračujících úroky vyplácené Komisí.

152 Komise tím, že pro prozatímní platby, které uskutečňují podniky za účelem úhrady jim uložených pokut, přiznává úrok o 0,1 % vyšší, než činí minimální úroková sazba nabízená pro refinanční operace ECB, poskytuje dotyčnému podniku zvýhodnění, které nevyplývá ani z ustanovení Smlouvy, ani z nařízení č. 17 nebo z nařízení č. 2342/2002 (viz v tomto smyslu rozsudek CB v. Komise, bod 143 výše, bod 82) a o které se nemůže žalobní důvod žalobkyně platně opírat. Úroková sazba uplatňovaná Komisí na placení pokut, u kterých se později s konečnou platností ukáže, že byly zaplaceny neoprávněně, totiž sleduje zcela odlišný cíl než úroky z prodlení: prvně uvedená úroková sazba má zabránit bezdůvodnému obohacení Společenství na úkor podniku, jehož žalobě na zrušení jeho pokuty bylo vyhověno, zatímco druhá úroková sazba má zabránit zneužívajícímu prodlení se zaplacením pokuty (rozsudek Tokai II, bod 52 výše, bod 414).

153 Konečně je třeba uvést, že ze znění článku 2 rozhodnutí ve vzájemném spojení s dopisem ze dne 11. prosince 2003, kterým Komise žalobkyni oznámila rozhodnutí, vyplývá, že způsob stanovení úroků z prodlení v něm byl jasně uveden, a že tím Komise splnila povinnost uvést odůvodnění podle článku 253 ES.

154 Z toho vyplývá, že žalobní důvod týkající se úrokových sazeb stanovených v rozhodnutí, tak jak je uveden výše v bodě 141, musí být zamítnut.

155 Z výše uvedených úvah vyplývá, že je namístě žalobu zamítnout v plném rozsahu.

**K nákladům řízení**

156 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (pátý senát)

rozhodl takto:

**1) Žaloba se zamítá.**

**2) SGL Carbon AG se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Vilaras Prek Ciucă

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 8. října 2008.

Vedoucí soudní kanceláře Předseda

E. Coulon M. Vilaras

# Obsah

Skutkový základ sporu . . . . . II - 2520

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení . . . . . II - 2526

Právní otázky . . . . . II - 2528

Ke stanovení základní částky . . . . . II - 2528

K závažnosti protiprávního jednání . . . . . II - 2528

– K porušení povinnosti uvést odůvodnění . . . . . II - 2528

– K rozhodovací praxi Komise . . . . . II - 2532

– K rozdělení účastníků kartelové dohody do kategorií . . . . . II - 2537

K délce trvání protiprávního jednání . . . . . II - 2549

K maximální výši pokuty stanovené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 . . . . . II - 2554

K nepoužití maximální výše 10 % celosvětového obratu na žalobkyni . . . . . II - 2554

Ke tvrzenému diskriminačnímu použití maximální výše 10 % ve prospěch společnosti Hoffmann . . . . . II - 2558

K úrokům z prodlení . . . . . II - 2559

K nákladům řízení . . . . . II - 2564